

Prevezanika Chronika

No 29-30 (1993)

ΠΡΕΒΕΖΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, 29-30 (1993)

ΠΡΕΒΕΖΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 9ο ΤΕΥΧΟΣ 29-30 ΠΡΕΒΕΖΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ..... Μ. ΚΑΤΣΑΟΥΝΗΣ, Γ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Ε. ΜΠΑΝΤΕΚΑ, Κ. ΤΣΑΪΜΟΥ, Ε. ΑΦΕΝΤΟΥΛΙΔΗΣ, Ν. ΛΑΛΕΧΟΣ, Σ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ, Λ. ΣΥΝΕΣΙΟΣ, Γ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ
 ΤΟΠΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ..... ΟΔ. ΜΠΕΤΣΟΣ, Γ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ, Ι. ΚΟΛΛΙΑΣ, Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΑΛ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΣΠ. ΣΤΑΜΟΥΛΑΚΗΣ
 ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΟ ..... Ν. ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ
 ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ..... Μ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ, ΑΠ. ΜΠΕΝΑΤΣΗΣ
 ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ ..... Γ. ΚΑΒΑΓΙΑΣ, Φ. ΜΠΑΣ, ΧΡ. ΣΚΑΝΔΑΛΗΣ
 ΠΟΙΗΣΗ ..... ΣΤ. ΜΑΦΡΕΔΑΣ, ΘΕΜ. ΚΑΤΩΓΙΑΝΝΗΣ
 ΚΡΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΥ ..... Γ. ΒΡΕΑΛΗΣ

Ιανουάριος - Δεκέμβριος 1993

Η επικοινωνία με τον άνθρωπο και καθηγητή Κονοφάγο

Ελένη Μπαντέκα

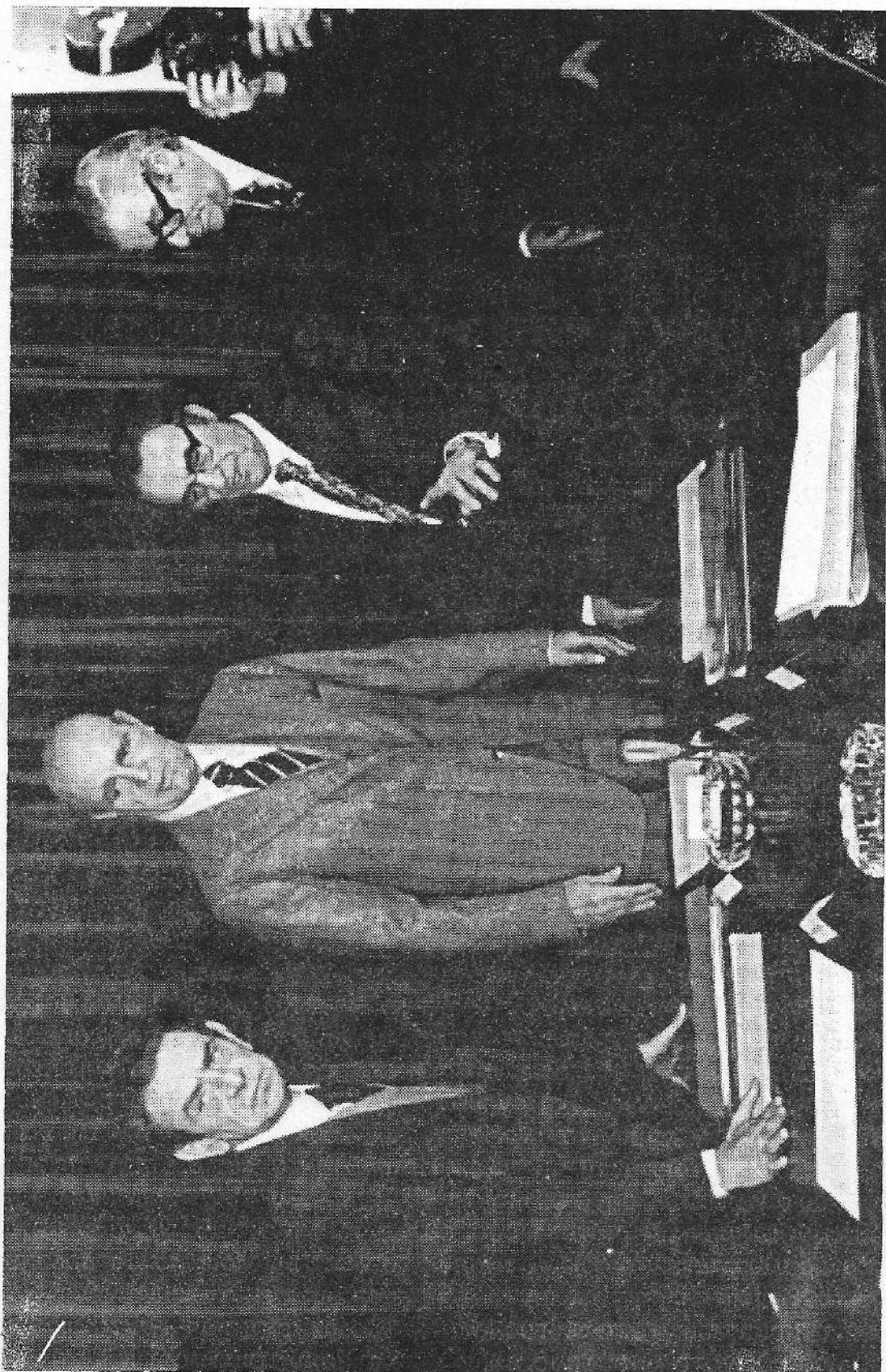
Copyright © 1970, Prevezanika Chronika

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

To cite this article:

Μπαντέκα Ε. (2022). Η επικοινωνία με τον άνθρωπο και καθηγητή Κονοφάγο. *Prevezanika Chronika*, (29-30), 31–33. Retrieved from <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/prevchr/article/view/29477>

1975: Ο Υπουργός Βιομηχανίας Κωνσταντίνος Κονοφάγος κατά την επίσκεψή στο Υπουργείο Βιομηχανίας του πρωθυπουργού Κ. Καραμανλή και του Υπουργού Συντονισμού Π. Παπαληγούρα

ΕΛΕΝΗ ΜΠΑΝΤΕΚΑ

Αναπλ. Καθηγήτρια Ε.Μ.Πολυτεχνείου

Η επικοινωνία με τον άνθρωπο και καθηγητή Κονοφάγο

Σεβασμιώτατε, κύριε Βουλευτή, κύριε Νομάρχα, κύριε Δήμαρχε, κυρίες και κύριοι, αγαπητοί φίλοι.

Το γεγονός που μας συγκέντρωσε σήμερα όλους εδώ, η απότιση φόρου τιμής στη μνήμη του Κονοφάγου, ασφαλώς έχει μεγάλη σημασία για όλους εσάς. Μα είναι ακόμα πιο συγκινητική η στιγμή αυτή για μένα, μια από τις πολλές μαθήτρίες του αλλά και μια από τους στενότερους συνεργάτες του. Γι' αυτό θέλω ειλικρινά να σας ευχαριστήσω για την τιμή που αισθάνομαι για την πρόσκλησή σας στην ωραία σας πόλη, για συμμετοχή στην εκδήλωση και για μια νέα γνωριμία με την πατρίδα του Κονοφάγου που τόσο αγάπησε.

Όταν μου ζητήθηκε να μιλήσω στη σημερινή εκδήλωση για τον Κονοφάγο, έναν άνθρωπο με τόσα πολλά ενδιαφέροντα, τόση πολλή δραστηριότητα, και τόση επιτυχία σε όλα

αυτά, βρέθηκα σε πραγματικό δίλημμα.

Γιατί είτε εστιαστώ στην επιστημονική του δραστηριότητα, στην καθηγητική του θητεία, στην επιμονή του στην έρευνα, στην έντιμη πολιτική του σταδιοδρομία, στην αγαπημένη του λογοτεχνία, στην αγωνιστική του στάση στη δικτατορία, στις διοικητικές του ικανότητες, είναι το ίδιο ενδιαφέροντα και συναρπαστικά.

Από όλα αυτά όμως εγώ προτίμησα να γνωρίσω σήμερα σε σας την επικοινωνία μου με τον άνθρωπο και καθηγητή Κονοφάγο.

Τον Κονοφάγο γνώρισα σε δύσκολη για μένα εποχή. Μόλις είχα γυρίσει από τις μεταπτυχιακές μου σπουδές στην Αμερική και βρισκόμουν χωρίς δουλειά, απολυμένη από τη χούντα από το Γενικό Χημείο του Κράτους που υπηρετούσα.

Με σύστησαν στον Κονοφάγο,

του οποίου η φήμη σαν επιστήμονα, μηχανικού και ανθρώπου δημοκρατικού και γενναίου ήταν μεγάλη στους πανεπιστημιακούς κύκλους και του ζήτησα συνεργασία στο Πολυτεχνείο.

Δεν θα ξεχάσω ποτέ την πρώτη συνάντησή μας στο γραφείο του σπιτιού του στα Εξάρχεια.

Ο χώρος του γραφείου ήταν γεμάτος με κρυστάλλους διαφόρων ορυκτών πετρωμάτων και μεταλλευμάτων, βιβλία πολλά και χαρτιά που έδειχνε ότι κάποιος εκεί μέσα εργαζότανε πολύ έντονα.

Άνθρωπος δραστήριος, έντονος, αεικίνητος. Μου μίλησε με μεγάλο ενθουσιασμό για το τέλειο για την εποχή εκείνη εργαστήριο που είχε οργανώσει, τους συνεργάτες του, τους φοιτητές, τα ερευνητικά προγράμματά του και ακόμη για το Λαύριο που τόσο πολύ έζησε και αγάπησε. Φανερός ήταν όλος του ο θαυμασμός για τα επιτεύγματα των αρχαίων Ελλήνων στη Μεταλλουργία και τη Μεταλλευτική τεχνολογία.

Είχε μια φοβερή επιθυμία να ερευνήσει, να μελετήσει τα πάντα και να αναπλάσει σ' όλες της τις λεπτομέρειες την κατάσταση που επικρατούσε εκεί στην αρχαιότητα.

Μετά μου εξήγησε τα εκπαιδευτικά καθήκοντα που θα είχα στο εργαστήριο του Πολυτεχνείου καθώς και την έρευνα που θα κάναμε σε μεταλλογνωστικά θέματα και σε θέματα γύρω από το Αρχαίο Λαύριο. Και τότε σταμάτησε ξαφνικά, με κοίταξε πολύ σοβαρά και έντονα και μου είπε:

«Βέβαια όλα αυτά ισχύουν με την προϋπόθεση ότι θα είσαστε συνεργά-

σιμη με όλους τους συναδέλφους στο εργαστήριο γιατί εμείς δουλεύουμε και συνεργαζόμαστε σαν ομάδα, σαν μια οικογένεια. Αν κάποιος είναι διαφορετικός, δεν έχει θέση εκεί».

Είναι αλήθεια ότι ήξερε να διαλέγει τους συνεργάτες του και να τους καθοδηγεί και να τους φτιάχνει.

Γρήγορα διαπίστωσα ότι το να δουλεύει κανείς με τον Κονοφάγο ήταν μια εξαιρετική εμπειρία κι ένα ανεπανάληπτο και συνεχές σχολείο.

Τα πνευματικά του ενδιαφέροντα είχαν απέραντους ορίζοντες, που προσπαθούσε να εξερευνήσει το πάντοτε άγρυπνο και ανήσυχο πνεύμα του, το πνεύμα του πρωτοπόρου.

Αγαπούσε και υποστήριζε πάντοτε τους συνεργάτες του κι αν καμιά φορά χρειαζόταν να διαφωνήσει ή να παρατηρήσει κάποιον, το έκανε με τέτοιο τρόπο που δεν δημιουργούσε δυσαρέσκεις και κακίες.

Λάτρης της Δημοκρατίας είχε άριστες σχέσεις με τους φοιτητές και τους συναδέλφους του. Γι' αυτό σε πολύ μικρό διάστημα για τα πολυτεχνειακά δεδομένα εκλέχτηκε κοσμητορας της σχολής Χημικών μηχανικών και αμέσως μετά πρύτανης του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου.

Τόσο στην κοσμητεία όσο και στην πρυτανεία του φάνηκαν οι ικανότητες του ανθρώπου - η διοικητική του εμπειρία - η αποφασιστικότητά του, η δημιουργική φαντασία του και η πρόθεσή του για καινοτομίες. Ήταν ο πρώτος πρύτανης που διέθεσε χρήματα για έρευνα από τον προϋπολογισμό του Πολυτεχνείου χωρίς ακόμη να έχει θεσμοθετηθεί η έρευνα στα πανεπιστήμια.

Θα σας πω τώρα για ένα χαρακτηριστικό της ανωτερότητας του ανθρώπου Κονοφάγου.

Μου έκανε πάντα εντύπωση και δεν θα ξεχάσω ποτέ ότι κατά το διάστημα της κοσμητείας και Πρυτανείας του δεν ήρθε ποτέ στο εργαστήριο χωρίς να μας ειδοποιήσει προηγουμένως. Δεν είχε την ταπεινή σκέψη να θέλει να μας ελέγξει και να μας αιφνιδιάσει. Άψογος σ' αυτό το θέμα, έτυχε να έρθει στο διπλανό κτίριο και να μην ανεβεί στο εργαστήριό του, επειδή δεν μας είχε ειδοποιήσει γι' αυτό.

Τη συμπεριφορά του χαρακτήριζε πάντοτε μια ανωτερότητα. Ήταν μορφή ευγενική. Όταν πηγαίναμε στο Λαύριο όπου είχε ζήσει χρόνια σαν μηχανικός της Εταιρίας Λαυρίου, έβλεπε κανείς πόσο αγαπητός ήταν από όλους και πόσο αφοσιωμένους φίλους είχε εκεί.

Η συνεργασία μας υπήρξε ιδιαίτερα γόνιμη και δημιουργική. Μελετήσαμε πολλά θέματα που αφορούσαν την αρχαία Μεταλλουργία, όπως η σύνθεση των αργυρών νομισμάτων της κλασικής εποχής και ο τρόπος κοπής των νομισμάτων, μελέτες που ανακοινώθηκαν στην Ακαδημία Αθηνών.

Μελετήσαμε ακόμη τα στεγανοποιητικά κονιάματα των δεξαμενών ύδατος του Λαυρίου, των Μυκηνών

και της Ακρόπολης των Αθηνών που επίσης ανακοινώθηκαν στην Ακαδημία.

Τελευταία μάλιστα άρχισε να αναγνωρίζεται από Αμερικανούς επιστήμονες η αξία του στεγανοποιητικού κονιάματος των δεξαμενών του Λαυρίου.

Είχα πει ότι θα μιλήσω για τον καθηγητή Κονοφάγο και θέλω να τελειώσω δίνοντάς σας την εικόνα από τα μαθήματα του Κονοφάγου.

Το τρίτομο διδακτικό του βιβλίο έχει μια ασυνήθιστη για τα ελληνικά πανεπιστήμια πληρότητα και ποιότητα έτσι που έχει γίνει κλασικό σύγγραμμα μεταλλογνωσίας.

Η στέρεη επιστημονική του κατάρτιση συνοδευόταν από μια πλούσια πρακτική εμπειρία και ο Κονοφάγος είχε το χάρισμα να ταιριάζει τις δυο αυτές πηγές και να τις περνάει στους φοιτητές του.

Τα μαθήματά του συχνά πλουτίζονταν από ενδιαφέροντα παραδείγματα από την πράξη, πράγμα που έκανε τους φοιτητές να κρέμονται κυριολεκτικά από τα χείλη του.

Ο Κονοφάγος δεν είναι πια κοντά μας. Έχει αφήσει όμως ένα τόσο εκτεταμένο έργο πίσω του που θα το ζήλευαν και οι πιο σημαντικοί άνδρες στον κόσμο. Αυτό το μέρος του Κονοφάγου και η μνήμη του θα μείνει για πάντα μαζί μας.